

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Inhoudsopgave

1. Algemeen
 - 1.1 Wat er aan vooraf ging
2. Uitgangspunten Begroting 2024
 - 2.1 Ontwikkelingen en risico's met effect in 2024
 - 2.1.1 Eisen/wensen/ontwikkelingen subsidieverstrekkers
 - 2.1.2 Prijsontwikkelingen
 - 2.1.3 Bezoekers en entreprijzen
 - 2.1.4 Toepassen van de drie codes
 - 2.1.5 Duurzaamheid
 - 2.1.6 Depot Groninger Museum
 - 2.1.7 Tentoonstellingsprogramma 2024
3. Risico's 2024
4. Resultaat
 - 4.1 Exploitatierekening kostensoorten
 - 3.1.1 Begrotingsproces op hoofdlijnen
 - 3.1.2 Resultaat 2024
 - 3.1.3 Opbrengsten
 - 3.1.4 Kosten
 - 3.1.5 Begroting op basis van activiteiten
5. Meerjarenperspectief op hoofdlijnen
 - 5.1 Weerstandsvermogen

Bijlage 1 Nadere uitwerking strategie, programmering en activiteiten

1. Algemeen

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Voor u ligt de begroting 2024 van het Groninger Museum. De basis wordt gevormd door:

- ons eigen Groninger Museum beleidsplan 2021-2028,
- het programma van eisen van de Gemeente Groningen 2024 en
- de beleidsdoelen van de Provincie Groningen.

Daarnaast hebben we ook belangrijke interne en externe factoren meegenomen.

De begroting 2024 is een begroting waar voor het eerst in 28 jaar door een andere controller aan is meegewerkt. Afgelopen jaar hebben we aanpassingen en veranderingen doorgevoerd in de (financiële) bedrijfsvoering van het museum die moeten bijdragen aan een verdere professionalisering. Deze koers zullen we in 2024 verder voortzetten.

Om grip op de begroting te verbeteren en ook nadrukkelijker te sturen op de onze specifieke activiteiten, is in afstemmingen met de gemeente een activiteitenbegroting opgenomen.

2024 is het ook het jaar dat het Groninger Museum 150 jaar bestaat. Daar zullen we zeker aandacht aan besteden.

1.1 Wat er aan voorafging

Vanuit het Groninger Museum hebben wij er altijd naar gestreefd om onze begroting op een niveau te hebben die maakt dat wij als culturele instelling “tegen een stootje” kunnen. Belangrijk daarbij is dat ons eigen vermogen als een buffer kan dienen bij tegenvallers. De afgelopen drie jaren is het vrij besteedbaar eigen vermogen van het Groninger Museum afgenomen tot onder de kritische grens. In 2023 hebben we verschillende maatregelen genomen die hebben geleid tot een beperking van de uitgaven en verhoging van de inkomsten. Deze koers blijven we vasthouden voor 2024.

2. Uitgangspunten Begroting 2024

Net als het afgelopen jaar zijn en blijven het uitdagende tijden. De afgelopen jaren hebben we met een pandemie, lockdowns en andere maatregelen te maken gehad maar ook met stijgende energiekosten en inflatie.

Voor 2024 zullen de maatregelen en keuzes verdere resultaten moeten opleveren en leiden tot herstel van het eigen vermogen. De uitdagingen zijn groot. Het veranderende culturele veld, de samenleving, de veranderende behoeften van publiek en onvoorziene omstandigheden zoals eerder genoemd, maken dat culturele instellingen wend- en weerbaarder moeten worden. Dit vraagt van ons een heroriëntatie en heroverweging op zowel programmering, activiteiten en bedrijfsvoering. Hiermee is in 2023 een start gemaakt maar zal doorlopen in 2024. De keuzes die hierbij gemaakt worden zullen hun uitwerking vinden in de komende meerjarenbegroting waarbij we streven naar dat we jaarlijks een positieve exploitatie realiseren.

Ondanks alle ontwikkelingen blijven wij een museum met een sterke basis in het Groningse – zowel stad als Ommeland. Ook blijven wij streven naar een hoge kwaliteit van aanbod en blijven we extrovert, eigenzinnig en veelkleurig. We hechten zeer aan verbinding: met collega-instellingen maar ook met ons publiek en veel verschillende doelgroepen.

2.1 Ontwikkelingen en risico's met effect in 2024

2.1.1 Eisen/wensen/ontwikkelingen subsidieverstrekkers

De titel van de kadernota van de gemeente Groningen is *Kunst en cultuur voor iedereen*. De kadernota van de provincie Groningen heet *Wij zijn cultuur*. Gemeenteraad en Gedeputeerde Staten leggen hiermee, voor de beleidsperiode 2021-2028, duidelijk de nadruk op het verbreden van het

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

culturaanbod en het bewustzijn van de rol van cultuur als bindende en integrerende factor. Het Groninger Museum kan zich hiermee volledig identificeren.

Vanuit de gemeente ontvangen wij signalen dat er een budgettaire krapte bij gemeenten in budget in 2026 wordt voorzien. Wat dit betekent voor de culturele instellingen die gesubsidieerd worden door de gemeente is momenteel nog niet duidelijk.

In 2023 is er een nieuw college van gedeputeerden bij de Provincie geïnstalleerd. Voor de portefeuille Cultuur heeft er een wisseling van gedeputeerde plaatsgevonden.

Op verzoek van de gemeente en provincie zijn we overgegaan op een maandelijks ambtelijk overleg. Betrokken partijen achten dit noodzakelijk om op deze wijze geïnformeerd te worden over de stappen die door het museum gezet worden in het kader van verdere professionalisering en financieel herstel. Tijdens dit overleg wordt onder andere de financiële stand van zaken van het Groninger Museum besproken. Maar ook programmering en voortgang.

2.1.2 Prijsontwikkelingen

De inflatie is de afgelopen jaren hoog geweest. Het Groninger Museum heeft dit met name terug gezien in hogere energielasten. Gelukkig is in 2023 de gemeente daarin bijgesprongen met extra steun. Voor 2024 hebben we een beter contract kunnen afsluiten waardoor de energiekosten aanzienlijk lager zullen zijn.

Met de projectleiders en budgethouders worden de ontwikkelingen van kosten en inkomsten regulier besproken. Door de implementatie van het AFAS-systeem, door opleiding en begeleiding worden de projectleiders en budgethouders in staat gesteld om zelfstandig te kunnen opereren.

2.1.3 Bezoekers en entreprijzen

Voor 2024 hebben we een geprognosticeerd bezoekersaantal van 200.000 bezoekers opgenomen. Dit aantal is een daling t.o.v. 2023 (250.000 bezoekers begroot en 243.000 resultaat). Een van de redenen daarvoor is dat we in 2023 twee A-tentoonstellingen (*Rolling Stones Unzipped* en *Gianni Versace Retrospective*) geprogrammeerd hadden en in 2024 één A-tentoonstelling (*Hoe van Gogh naar Groningen kwam*) die ook pas laat in het jaar van start gaat.

De programmering van 2024 heeft ook effect op de opbrengsten uit de kaartverkoop. Het aantal bezoekers en entreegelden zijn voor 2024 begroot op 200.000 bezoekers. Doordat de bezoekersmix (dit bestaat uit de verschillende type bezoekers die het museum ontvangt: volbetalend, museumjaarkaart, onder 19, student, VriendenLoterijpas, diverse kortingen) na corona onvoorzien anders is dan daarvoor zagen we verschuivingen in de verdeling van de verschillende groepen. De impact hiervan was in 2023 groot. Bij het opstellen van deze begroting hebben we een gedegen analyse gemaakt van die verschuivingen om voor 2024 een reële verwachting van de opbrengsten uit de bezoekersmix op te kunnen nemen. Op pagina 8 hebben we een overzicht van de bezoekersmix opgenomen.

Met ingang van 2024 zal de Museumjaarkaart duurder worden en hanteert de Museumvereniging een maximumprijs van €16,50 voor de basisvergoeding. Deze ontwikkelingen maken dat het Groninger Museum voor 2024 een entreprijs van €16,50 voor volwassenen zal invoeren. De entreprijs voor volwassenen aan het Groninger Museum was in 2023 €15,00. Studenten vanaf 19 jaar zullen in 2024 €10 gaan betalen. Doordat de bijdrage van het Akkoord van Groningen wegvalt zal dit ook gaan gelden voor studenten uit Groningen. Bezoekers tot en met 18 jaar houden gratis toegang.

2.1.4 Toepassen van de drie codes

Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie

Versie 20240130

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

De manier waarop het Groninger Museum de drie codes toepast, sluit aan bij de doelstelling, aard en omvang van de organisatie. Ook in 2024 zullen we blijven werken aan het verder toepassen van de codes. Via rapportages en het jaarverslag zullen we over de voortgang rapporteren.

2.1.5 Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft in de museale wereld en voor het Groninger Museum is het een belangrijk onderwerp. De afgelopen jaren hebben we stappen gezet om alles zo duurzaam mogelijk te maken en te repareren: aanschaf van nieuwe ledlampen, energiezuinige liften in het museum tot en met het hergebruik van meubelen en vitrines. Van elke tentoonstelling wordt bekeken wat na afloop kan worden hergebruikt of op een andere manier kan worden ingezet.

Er is in 2023 een nulmeting gedaan om te inventariseren wat we al hebben gedaan en er structuur in te brengen. Ook maakt het inzichtelijk op welke terreinen we nog duurzamer kunnen worden.

Op basis van dit document zullen er structurele stappen gezet worden m.b.t. het verder inpassen van duurzaamheid in het Groninger Museum. Met behulp van een sponsor kunnen we daar in 2024 een tijdelijke coördinator voor inzetten. Verdere verduurzaming van het gebouw is een onderwerp van overleg met het Vastgoedbedrijf van de Gemeente Groningen. Zij zijn de eigenaar van het gebouw.

2.1.6 Depot Groninger Museum

Het Groninger Museum is met de gemeente Groningen in gesprek over een eventuele nieuwe (huur) constructie voor het depot. Het museumgebouw wordt gehuurd van de gemeente Groningen, het depot is eigendom van het Groninger Museum. Het Groninger Museum zou graag zien dat de gemeente Groningen het depot toevoegt aan het huurcontract van het Groninger Museum, hierdoor wordt het depot onlosmakelijk verbonden met het Groninger Museum. De gesprekken over de huurconstructie en uitbreiding zijn zeer constructief maar lopen vertraging op door de schimmelproblematiek in het depot en het vertrek van de projectleider bij de gemeente. Uitgangspunt is dat het depot in 2024 nog eigendom is van het museum.

Daarnaast speelt nog de schimmelproblematiek in het depot. Inmiddels hebben we beter inzicht in oorzaken, gevolgen en oplossingen. De voorlopige ramingen van de kosten van de interne verhuizing van het depot en de aanpak van de schimmelproblematiek zitten in totaal op € 250.000. De invloed op het resultaat hangt af van onze keuze of we alles willen schoonmaken/behandelen en in welk tempo.

2.1.7 Tentoonstellingsprogramma 2024

The Rolling Stones Unzipped

Joram Krol – Can I Be Me

Kinderbiënnale

Groninger Museum 150

Collectie Anders

CHoe Van Gogh naar Groningen kwam

Collectie en De Ploeg

tot januari 2024

tot maart 2024

maart t/m okt 2024

april 2024 tot voorjaar 2025

mei 2024 tot mei 2026

nov 2024 tot mei 2025

doorlopend

Voor een nadere uitwerking van strategie, programmering en activiteiten verwijzen we naar bijlage 3.

3. Risico's 2024

• Bezoekersaantallen en opbrengsten

Het inschatten van de bezoekersaantallen en de onderliggende bezoekersmix is een stuk lastiger en veranderlijker dan voor de pandemie. We zien dat het aandeel volbetalende bezoekers fors gedaald is en het aandeel bezoekers dat gratis het museum bezoekt (of een deel van het museum) was in

Versie 20240130

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

2023 groter (onder andere door de gratis openstelling van West). In 2024 is er geen sprake meer van gratis openstelling. Zodoende begroten we een kleiner aandeel gratis bezoekers dan in 2023. In 2024 zullen de studenten betalende bezoekers gaan worden aangezien de steun vanuit het Akkoord van Groningen wegvalt. Als gevolg hiervan is het aantal studenten dat het museum gaat bezoeken fors naar beneden bijgesteld. Tot september 2023 brachten meer dan 13 duizend studenten (MBO, HBO en WO) een bezoek aan het museum, voor heel 2024 rekenen we met 4 duizend bezoekers in deze categorie.

- **Energiekosten**

In 2023 waren de energiekosten exorbitant hoog doordat we op de piek een nieuw contract moesten afsluiten. Voor 2024 hebben we een substantieel beter prijsniveau kunnen overeenkomen. Daarnaast verwachten we ook niet dat de energieprijzen weer naar het niveau van voor de pandemie teruggaan.

Het contract van 2024 brengt geen prijsrisico meer. Risico zit dus puur nog in het verbruik. Dat wil zeggen dat we een risico lopen bij hete zomers (koelen kost ook veel energie) en koude winters.

- **Connected, Groninger Museum 150 jaar**

Bij de VriendenLoterij (VL) is een aanvraag ingediend voor een bijdrage voor de viering van het 150 jarig bestaan van het museum. De verwachting was, op basis van communicatie van de VL, dat we konden rekenen op een substantiële bijdrage voor ons Jubileumjaar. Zo werden we tussendoor benaderd om het aangevraagde bedrag vooral te verhogen en dat zij de exclusieve samenwerkingspartner van het museum wilden zijn bij dit jubileum. Tot onze verbazing kregen we begin 2024, het bericht dat we geen bijdrage zullen ontvangen van de VL. Dit is een enorme tegenvaller. En zal ook gevolgen hebben voor het programma van de 150-jaar-viering. Vanaf het begin hebben we met twee scenario's gewerkt: scenario 1 met steun van de VriendenLoterij en scenario 2 zonder steun van de VriendenLoterij. Momenteel gaan we uit van scenario 2. Aangezien de eigen middelen ook beperkt zijn gaan we keuzes maken in het programma. We moeten op zoek naar alternatieve financiering en/of sponsoring. Op dit moment oriënteren we ons op de mogelijkheden van deze alternatieven. Indien die niet gevonden wordt zullen onderdelen zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van een nieuwe kleurenkaart voor het museum en een fotoboek niet door kunnen gaan.

- **Kosten calamiteit depot: verhuizing en aanpak schimmel**

De kosten van het oplossen van de schimmelproblematiek zijn aanzienlijk. Afgelopen periode hebben we een aantal maatregelen genomen en de situatie lijkt vooralsnog stabiel. In de begroting 2024 gaan we er van uit dat we voorlopig geen extra maatregelen te hoeven nemen (en hiervoor dus ook geen financiële middelen nodig hebben). Bij de afweging die we hierin gemaakt hebben staat voorop dat we altijd kiezen voor een strategie die recht doet aan het behoud van de collectie én aan de beschikbare middelen.

- **Nieuwe CAO vanaf juni 2024**

De huidige CAO loopt af in juni 2024. Voor de tweede helft van het jaar moeten we dus rekening houden met een nieuwe CAO. In deze begroting gaan we uit van 6% stijging.

4. Resultaat

4.1 Exploitatierekening kostensoorten

4.1.1 Begrotingsproces op hoofdlijnen

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

De begroting is gebaseerd op deelbegrotingen van de budgethouders en projectleiders van welke activiteiten zij in 2024 gaan uitvoeren. Tevens is gevraagd welke personele inzet zij voor deze activiteiten nodig hebben. Deze opgaven zijn vertaald naar kosten en opbrengsten.

De begroting is op deze wijze bottom-up opgebouwd waarbij de activiteiten leidend zijn geweest. De budgethouders en projectleiders hebben zich doormiddel van het tekenen van een zogenaamde budgetbrief gecommitteerd aan hun budget. Op basis van deze gegevens en activiteiten hebben we bepaald welke bezoekersaantallen wij verwachten en welke entreprijzen noodzakelijk zijn om te komen tot een sluitende begroting.

Als gevolg van de overgang naar een activiteitenbegroting, worden projecten en tentoonstellingen in de begroting 2024 verantwoord onder de posten *presentaties* en *kosten presentaties*. Hierin zitten ook de verschillende BIS-subsidies.

4.1.2 Resultaat 2024

Om weer een financiële buffer op te bouwen moet het museum jaarlijks een positief resultaat behalen. In het voorjaar van 2023 hebben we met de gemeente en provincie besproken dat het wenselijk zal zijn als het museum een resultaat van €300.000 in 2024 behaalt. Op basis van de huidige inschatting van de kosten en opbrengsten is dat niet haalbaar en zullen we rond een nulresultaat uitkomen. We verwachten dat het de jaren daarna nog moeilijker zal worden om een positief resultaat te krijgen. Dat brengt ons tot de conclusie dat we niet op de huidige weg door kunnen gaan. En dat maakt dat wij ons de komende periode moeten bezinnen op onze kostenstructuur.

	actuele versie		oktober versie	
Opbrengsten				
1 Kaartverkoop	€	1.627	€	2.163
2 Café en winkel	€	63	€	118
3 Eigen activiteiten	€	133	€	192
4 Collecties	€	35	€	471
5 Dekking Presentaties	€	1.130	€	1.245
6 Verhuur depot	€	120	€	110
7 Overige	€	10	€	63
8 Bijdrage Vriendenloterij	€	510	€	250

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

9 Subsidies	€	5.515	€	5.757
10 Subsidie huur	€	445	€	445
Dekking Aankopen		<i>P.M.</i>		

Totaal	€	9.589	€	10.814
---------------	---	--------------	---	---------------

Kosten

11 Lonen en Salarissen	€	4.529	€	4.520
12 Huisvestingskosten	€	1.941	€	2.028
13 Afschrijvingen	€	257	€	257
14 Aankopen		<i>P.M.</i>	€	135
15 Algemene kosten	€	471	€	450
16 Comm, PR en marketing	€	160	€	172
17 Collecties	€	438	€	527
18 Presentaties	€	1.669	€	2.370
19 Participatie en Educatie	€	70	€	100
20 Beveiliging	€	20	€	25
22 Rentebaten en lasten	€	30	€	30

Totaal	€	9.585	€	10.614
---------------	---	--------------	---	---------------

Resultaat	€	4	€	200
------------------	---	----------	---	------------

4.1.3 Opbrengsten

1. Kaartverkoop

De opbrengsten uit kaartverkoop in 2024 zijn begroot op €1.627.000. Dit is aanzienlijk lager dan voorheen. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2023 2 A-tentoonstellingen (*Rolling Stones Unzipped* en *Gianni Versace Retrospective*) met een toeslag geprogrammeerd waren. Het aantal bezoekers is voor 2024 begroot op 200.000 (begroting 2023 250.000, gehaald 243.000) bezoekers. Omdat we in 2024 een *Kinderbiënnale* geprogrammeerd hebben staan verwachten we veel kinderen onder de bezoekers. Aangezien kinderen tot 19 jaar gratis zijn krijgen we daarmee ook minder betalende bezoekers. In combinatie met de algemene stijging van kosten maakt dat de entreprijs in 2024 €16,50 zal zijn (was €15,00). Studenten vanaf 19 jaar betalen €10 (was gratis). Dit geldt ook voor studenten uit Groningen.

De gemiddelde opbrengst per bezoeker in 2024 wordt begroot op € 7,98 uitgaande van de hogere ticketprijzen en ongeveer 172.000 betalende bezoekers. Voor elke 10.000 betalende bezoekers meer of minder stijgt of daalt de omzet met ca. € 125.000 (afhankelijk van de exacte samenstelling van de bezoekersmix).

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

<i>verdeling</i>		
2024	<i>in aantallen</i>	<i>Omzet</i>
Gratis	14.000	
Studenten	4.000	
Onder 18	25.000	
Korting	12.000	
Museumkaart	75.000	
Volbetalend	30.000	
Vriendenloterij	40.000	
	200.000	€ 1.595.321
<i>Gemiddeld per bezoeker</i>	€	7,98
<i>Gemiddeld per betalende bezoeker</i>	€	9,91
Museumnacht	3500	€ 32.110,09
Totale omzet		€ 1.627.431

2. Café en winkel

Op basis van de opbrengsten en de bezoekers aantallen 2022 en 2023 is een inschatting gemaakt van de te verwachten opbrengsten café en winkel. Daarbij laten we meespelen dat we in 2024 geen blockbusters hebben zoals in 2023..

3. Opbrengst eigen activiteiten

Dit betreffen zaken als opbrengsten rondleidingen, educatie, activiteiten in Wall House enz. De bedragen zijn gebaseerd op opgaves van de betreffende budgethouders. In deze post is de doorbelasting ca. € 25.000 voor de Manager Finance en Business Control aan het Museum aan de A meebegrepen.

4. Collecties

In deze post zaten voorheen de bijdragen van de VriendenLoterij, het Mondriaanfonds en de Vrienden van het Groninger Museum. Deze post is bedoeld voor aankopen en hoort onder bijdragen collecties. Dit bedrag bestond uit € 300.000 van de VriendenLoterij, die is naar Verkoop VriendenLoterij gegaan. Daarnaast zijn de bijdragen van Verenging Vrienden van het Groninger Museum, Stichting Beringer Hazewinkel en van de Groninger Museum Salon opgenomen als p.m. posten omdat de bijdrage niet elk jaar gelijk is en meestal ingezet worden voor aankopen.

5 Presentaties

In deze post zijn de opbrengsten van de presentaties opgenomen. Belangrijke uitschieters voor 2024 zijn:

- bijdrage FCRE (revolving fund Gasunie & GasTerra) aan de tentoonstelling *Hoe van Gogh naar Groningen kwam* €400.000 (min ca. 100.000 terugbetaling aan de revolving fund).
- bijdrage diverse fondsen aan de Kinderbiënnale 2024 €390.000.

Hierop is in mindering gebracht het deel dat wordt toegerekend aan presentaties die ook doorlopen in 2025 (€570.000).

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

6 Verhuur depot

De huur van 2023 is met 2% verhoogd.

7 Overige

Dit betreft bijvoorbeeld inkomsten uit schenkingen en erfenissen.

8 Verkoop VriendenLoterij

De jaarlijkse vergoeding van de VriendenLoterij is opgebouwd uit twee delen: een vast en een variabel deel. De vaste vergoeding bedraagt jaarlijks €300.000. De variabele vergoeding bedraagt jaarlijks tussen de €200.000 en de €300.000. Netto opbrengst na aftrek kosten daarvan is €150.000. We verwachten voor 2024 zo'n €60.000 extra in het variabele deel omdat er meer loten verkocht zijn in 2023 én we minder kosten zullen hebben voor het verkopen in 2024 (20% minder bezoekers en meer kinderen).

9 Subsidies

Deze post omvat de subsidie van de Gemeente en de Provincie. Door de Gemeente is aangegeven dat rekening gehouden mag worden met een accres¹ van 5% á 8%. In de begroting is uitgegaan van 7%. Het accres 2024 op de subsidie van de provincie zal het 5,1% zijn. Ook is aangegeven dat de subsidie voor 2024 met 1% verhoogd wordt. Deze stijging is meegenomen.

In de begroting 2024 zijn de opbrengsten van de BIS-subsidie niet meegenomen.

10 Subsidie huur

Geen opmerkingen

4.1.4 Kosten

11. Lonen en salarissen

Voor de personeelskosten is uitgegaan van eenzelfde bezetting als in 2023. De begrote personeelskosten zijn gebaseerd op het brutoloon in 2023 van € 3,9 miljoen. Deze is vermeerderd met een (gemiddelde) periodiek van 2%. Daarnaast is er uitgegaan van een nieuwe CAO-verhoging in de tweede helft van het jaar. De inschatting is dat deze rond de 6% uit gaat komen. Op de loonkosten van 2023 is zodoende een effectieve opslag van 3% meegenomen. Daarmee komen we op een brutoloon van €4,2 miljoen.

Een uitzondering op de bezetting is de komst van een nieuw conservator voor een specifiek project. Die kosten zijn extra opgenomen (gecorrigeerd voor de bijdragen van derden in deze loonkosten). Bovendien vertrekken eind 2023 en begin 2024 twee conservatoren. Die vervangen we. Daarbij verwachten we dat we in het ene geval voor een goedkopere kracht gaan, en dat de andere post een paar maanden onbezet is. Daarvoor is een correctie gemaakt in de loonkosten (die uitkomt op een netto besparing van ca. € 40k).

Aanvullende personeelskosten (opleidingen, werkkleding, reiskosten) zijn begroot in lijn met 2023 op een bedrag van € 232k. Inhuur is lager begroot van voorheen en komt in de nieuwe begroting op € 140k.

Brutoloon 2023	€	3.994
periodiek & CAO	€	202

¹ Het accres is het percentage dat verwerkt wordt in de subsidie op basis van de stijging van de bijdrage uit het gemeente fonds

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Mutaties FTE	€	-40
Brutoloon	€	4.157
Overige personeelkosten	€	232
Inhuur	€	140
Totaal	€	4.529

12 Huisvestingslasten afname

De huisvestingslasten bestaan uit de huur van de gebouwen, het huurdersonderhoud, de dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen en de energielasten. Deze laatste zijn gebaseerd op een inschatting van het voor 2024 af te sluiten energiecontract. De kosten liggen door de gunstige ontwikkelingen op de energiemarkt veel lager dan in 2023.

13. Afschrijvingen

Geen opmerkingen

14. Aankopen P.M.

Het aankoopbudget wordt vastgesteld op €0. Dit aankoopbudget wordt gefinancierd uit geoormerkte subsidies en giften zoals bijvoorbeeld van Mondriaanfonds, de Vrienden van of De Salon. In vorige jaren werd een deel van de subsidie van de VriendenLoterij bestemd voor aankopen. Gezien echter de opdracht om het eigen vermogen te versterken worden deze middelen van de VriendenLoterij, net als in 2023, voor de exploitatie ingezet.

15. Algemene kosten

Deze post bestaat o.a. uit contributies, kantoorartikelen, kosten automatisering, kosten website en e-ticketing.

16 Kosten communicatie, PR en Marketing

Deze post bestaat o.a. uit advertentie- en reclame kosten, kosten evenementen, Museumnacht, knipselkrant.

17 Kosten collecties

Hierin zijn de kosten van het depot inbegrepen. De afname wordt veroorzaakt door lagere energiekosten in het depot en het feit dat we geen extra kosten hebben opgenomen voor bestrijding van schimmel.

18 Kosten presentaties

Voor een nadere inhoudelijke toelichting over tentoonstellingen en projecten in 2024 wordt verwezen naar bijlage 1. De kosten zijn opgenomen op basis van de individuele projectbegrotingen.

19 Kosten educatie

In 2023 waren in deze post de kosten het ELJA project begrepen (€95.000). Dit is voor 2024 opgenomen in de tentoonstellingen en projectenbegroting, die in de post presentaties tot uiting komt.

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

20 Kosten beveiliging

Geen opmerkingen

21 Kosten BIS projecten

Deze kosten zitten in de tentoonstellingen en projectenbegroting 2024. Daarbij geldt dat de kosten en opbrengsten in de begrotingspost *presentaties* en *kosten presentaties* zijn opgenomen waarbij kosten en opbrengsten tegen elkaar wegvallen. De BIS projecten in 2024 betreffen: *Hoe van Gogh naar Groningen kwam*, digitale ontsluiting en de shuttle voor eenzame mensen.

22. Rente baten en lasten

Geen opmerkingen

4.1.5 Begroting op basis van activiteiten

Met ingang van 2024 zullen wij overgaan naar een activiteitenbegroting. Momenteel zijn wij nog in gesprek met de gemeente en provincie op welke wijze we de verdeling van de opbrengsten over de verschillende kostenplaatsen en projecten van het GM in 2024 moeten aanleveren. Daarbij zijn subsidies en fondsen die voor specifieke activiteiten zijn toegekend aan die activiteiten toegerekend. De opbrengsten die door de individuele afdelingen worden gerealiseerd worden ook aan die afdelingen toegerekend.

5. Meerjarenperspectief op hoofdlijnen

De meerjarenbegroting zal worden toegevoegd aan het meerjarenplan 2025-2028 dat uiterlijk 31/1/2024 ingediend moet worden bij de gemeente en provincie.

5.1 Weerstandsvermogen

In onderstaande tabel is het verloop van het vermogen te zien. Duidelijk is dat het negatieve resultaat van 2022 de opbouw van het vermogen aanzienlijk heeft teruggezet.

Verloop weerstandsvermogen (x € 1,000,-)					
	2020	2021	2022	2023 forecast	2024 begroot
Bestemmingsreserve projecten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve schenkingen	€ 184	€ 192	€ 252	€ 252	€ 252
Algemene reserve	<u>€ -156</u>	€ 17	<u>€ -523</u>	<u>€ -823</u>	<u>€ -818</u>
Totaal	€ 28	€ 209	€ -271	€ -571	€ -566

De begrote algemene reserve (weerstandsvermogen) is eind 2023 negatief. Gelet op de afspraken met de subsidiegevers, de aard van de activiteiten, de meer risicovolle omgeving van het Groninger Museum en de omvang van de exploitatie is het noodzakelijk om kritische keuzes te maken die leiden tot een positieve ontwikkeling van de vermogensopbouw.

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Bijlage 1 Nadere uitwerking strategie, programmering en activiteiten

Ambities gemeente en provincie

De ambities van de gemeente Groningen zijn:

- * Kunst en cultuur voor iedereen
- * Een bruisende stad
- * Een city of talent

De ambities van de provincie Groningen zijn:

- * Cultuur voor iedereen
- * Stimuleren van een bruisend en vernieuwend aanbod in Stad en Ommeland
- * Ontwikkeling, behoud en versterking van de kwaliteit van het erfgoed, landschap en leefomgeving

Strategieën gemeente en provincie

Bovenstaande ambities willen zowel de gemeente Groningen als de provincie Groningen realiseren door middel van de volgende strategieën:

1. Sterke basis voor ruimte en vernieuwing
2. Samenleven met cultuur
3. Overal cultuur
4. Thuis in Groningen
5. Ruim baan voor talent en vernieuwing

Missie

De mission statement geeft ruimte en visie voor de invulling van het beleid:

Het Groninger Museum is extrovert, eigenzinnig en veelkleurig. De kwalitatief hoogstaande collecties en presentaties vormen de basis om de verbinding tussen bezoeker en museum en de bezoekers onderling te versterken. Het Groninger Museum wil een zo breed mogelijk publiek verwonderen, aanzetten tot meningsvorming en uitnodigen tot vaak en gevarieerd gebruik.

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Strategie Groninger Museum

Na het voltooiën van het beleidsplan 2021-2028 is veel gebeurd. Externe en interne factoren zorgden en zorgen voor veel veranderingen zijn. Daarom zijn we in het najaar van 2023 gestart met het herijken van ons strategische beleid. Het doel is om in de eerste helft van 2024 een nieuwe strategische visie te kunnen formuleren en te presenteren. De kerndoelen en het ambitieniveau blijven gehandhaafd, maar het is te vermoeden dat we duidelijker keuzes moeten maken. Alle geledingen van het museum én onze partners en stakeholders zullen daarbij betrokken worden. En niet te vergeten, ons 150-jarig jubileum in 2024 is een markeringsmoment.

Bijdrage Groninger Museum

Het Groninger Museum wil en kan een belangrijke bijdrage leveren om de strategieën van Gemeente en Provincie te realiseren.

1) Een sterke basis

Het Groninger Museum is een onmisbaar deel van de Groninger identiteit. Met een geschiedenis van 150 jaar is het één van de grootste erfgoedinstellingen in de provincie. Het museumgebouw wordt algemeen erkend als één van de meest aansprekende landmarks van Noord-Nederland. Met zijn gevarieerde regionale en nationale tentoonstellingsaanbod weet het bovendien een groot publiek naar stad en provincie te trekken.

Kwaliteit

Het Groninger Museum zal de hoge kwaliteit van collectie, onderhoud, presentaties en overdrachtsvormen te handhaven. Kwaliteit betekent voor het museum niet alleen een hoogwaardig aanbod, maar ook een aanbod dat gekenmerkt wordt door originaliteit, uniciteit en onderscheidende en herkenbare identiteit.

Verbinding

Binnen stad en provincie Groningen wil het Groninger Museum een bindende factor zijn, die reflecteert op heden, verleden en toekomst van de stad en de regio. Het museum wil ook verbeeldingsrijke perspectieven en verbindingen met de wereld daarbuiten bieden.

Het Groninger Museum heeft zich in de laatste jaren sterker op de regio gericht. De focus zal niet verminderen, in tegendeel. De BIS-projecten, de online ontsluiting van de collectie en kans ook een nieuw en vooral toegankelijk depot in te richten bieden aanleiding daarvoor. Alles is gericht op "gevarieerd gebruik", het doel van ons mission statement.

2) Samenleven met cultuur

Zoals in de *mission statement* verwoord, gaat het in het museum niet alleen om passief kijken, maar juist om interactie met en participatie van het publiek in en buiten het museumgebouw. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het Groninger Museum door actief stappen naar buiten te zetten ook daadwerkelijk iets bereikt om mensen meer met cultuur samen te laten leven.

Programma's voor wijken en dorpen

In 2024 worden de oude contacten met de wijken gecontinueerd en nieuwe gelegd. In 2024 en daarna gaat dan niet alleen om het organiseren van evenementen (zoals wijkdagen), maar om de aanwezigheid van conservatoren (op tour), om de ELJA x Groninger Museum tour (de Airstream caravan). Het lustrum geeft voor deze activiteiten een sterke impuls.

Wall House #2, seizoen 8: 2024

Sinds 2016 draagt het museum zorg voor de programmering van Wall House #2, hét architectuuricoon van John Hejduk aan het Hoornse Meer. Sinds 2022 zijn hierover hernieuwde

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

afspraken met de gemeente gemaakt waardoor het Groninger Museum nu structureel de programmering van Wall House #2 verzorgt. Ook in 2024 is het doel is om de wijkbewoners bij Wall House #2 te betrekken en Groninger kunstenaars een forum te bieden.

Specifieke doelgroepen

Het Groninger Museum heeft in de laatste jaren meerdere specifieke doelgroepen bij het museum weten te betrekken zoals patiënten met Alzheimer, doven en slechthorenden. Sinds 2023 verzorgen we ook prikkelarme openstellingen. Met een nieuwe maquette voor blinden en slechtzienden verbeteren we het aanbod voor interactie met deze doelgroep.

De nieuwe Queertours vinden belangstelling en dus voortzetting. Sinds de manifestatie Bitterzoet Erfgoed in 2022 en de activiteiten rond Ketikoti is ook het aspect slavernijleeden een vast item op ons programma. Grotere zichtbaarheid van de 'dekolonisatie' van het museum zal in het kader van de nieuwe collectie-opstelling in 2025 gerealiseerd worden.

Familie museum

Met het *Atelier* en de *Ontdekkingsruimte* in het *Info Center* en de begeleiding door atelierjongeren wordt van deze voorzieningen veel gebruik gemaakt. Het museum heeft bovendien met de *Kinderbiënnale* die in 2021 voor de eerste keer plaatsvond nieuwe doelgroepen met succes bereikt. Het museum wordt hierdoor op het gebied van participatie van kinderen in Nederland als voorbeeld gezien. In 2024 organiseren we de Kinderbiënnale voor de tweede keer.

Educatie

De afdeling Educatie zorgt voor een vaste programmering voor alle (basis)scholen in Stad en Ommeland maar ook daarbuiten. De activiteiten op dit gebied maken deel uit van het cultuurmenu en de busvervoerprojecten, zoals Culturele Mobiliteit (Culmo). Het museum wil in samenwerking met onder andere Kunst & Cultuur in de toekomst niet alleen scholieren uit Groningen, maar ook uit Drenthe en Friesland ontvangen. Extra aandacht gaat hierbij uit naar het vmbo en het mbo, door middel van samenwerkingsprojecten, speciale programma's en klankbordgroepen.

Gratis toegang

De gratis toegang voor kinderen tot en met 18 jaar wordt in 2024 gecontinueerd. Deze regeling heeft ervoor gezorgd dat het Info Center en Atelier veel actiever worden gebruikt.

Project digitalisering

Om de collectie digitaal te ontsluiten, toegankelijk te maken en het beheer te optimaliseren is het *digitaliseringsproject* opgestart. Alle objecten worden in beeld en in kaart gebracht en gecontroleerd op standplaats en bewaarcondities. Tegelijkertijd wordt een efficiëntieslag uitgevoerd in de inrichting en indeling van de depotruimtes.

3) Overal cultuur

Groningen is een bruisende, jonge en dynamische stad. Het museum levert een belangrijke bijdrage aan de uitstraling van de stadse cultuur die verder reikt dan de grenzen van de provincie. Om dit te bereiken worden in het Groninger Museum de volgende tentoonstellingen georganiseerd:

Afgelopen: The Rolling Stones - Unzipped

- 21 januari 2024

Met ca. 130.000 bezoekers (+20.000 in de Corona-periode) een van de succesvolste tentoonstellingen van het Groninger Museum.

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Loopt nog: Joram Krol – Can I Be Me

t/m 3 maart 2024

Loopt nog: Nymphenburg x Groninger Museum

t/m 5 mei 2024

Kinderbiënnale: A Better Place

Maart t/m oktober 2024

De Kinderbiënnale is een presentatie van eigentijdse kunst van bekende internationale, nationale en regionale kunstenaars die elk een installatie leveren waarbij interactiviteit voorop staat. Elk kunstwerk daagt uit tot spelen, bewegen, zoeken, ontdekken met verschillende zintuigen, op een afwisselende manier. Daarom wordt de tentoonstelling heel toegankelijk voor kinderen en jongeren van alle leeftijden. Deze tweede editie kan zonder de belemmering van een pandemie nog sterker op de participatie van de jongeren bouwen.

Groninger Museum 150 – Behind the Scenes

29 maart 2024 – voorjaar 2025

Het 150jarig bestaan van het Groninger Museum geeft aanleiding tot een blik terug, maar vooral ook aanleiding om aan het geïnteresseerde publiek te laten zien wat het museum doet, hoe het werkt en welke vraagstukken daarbij opkomen en welke rol het publiek zelfs speelt of zou kunnen spelen. De expositie is bijzonder geschikt om het Groninger publiek mede-eigenaar te maken van het Groninger Museum. De bezoekers kunnen o.a. een stijkkamer van het ouder Groninger Museum bewonderen, de teruggevonden *Lentetuin* van Vincent van Gogh van voor- en achterkant bekijken, een lijst voor een Ploegschilderij uitzoeken. Vier musea uit de provincie geven een gastvoorstelling.

Collectie Anders: Aziatische keramiek (werktitel)

Juni 2024 – zomer 2025

Het Groninger Anders bracht decennialang in het geheim een ongeëvenaarde collectie van Aziatische keramiek en kunst bij elkaar. Als permanent bruikleen in het Groninger Museum kan nu voor de eerste keer een keuze uit deze verzameling gepresenteerd worden. Experts Christiaan Jörg en Lecong Zhou zullen de bezoekers meenemen in de fascinerende geschiedenis van de artistieke relaties tussen Oost en West.

Hoe Van Gogh naar Groningen kwam

30 november 2024 – 5 mei 2025

In 1896-1897 organiseerden zes studenten van de Rijksuniversiteit Groningen acht moderne kunsttentoonstellingen in het oude Groninger Museum. Het hoogtepunt was een tentoonstelling van 128 werken van Vincent van Gogh, tot dan toe de grootste Van Gogh-presentatie ooit. Naast Van Gogh was er in die periode ook werk van o.a. Jan Toorop, Johan Thorn Prikker en Vlaamse modernisten. Aan de hand van zeer uiteenlopende objecten, schilderijen, prenten, foto's, archivalia en instrumenten onderzoekt deze tentoonstelling het begin van de moderne kunst hier in het Noorden. Het laatste hoofdstuk is de doorwerking van deze tentoonstellingen naar de kunstenaarsgroep De Ploeg.

De Collectie

doorlopend

2024 is het laatste jaar dat de semi-permanente presentatie *De Collectie* in het De Lucchi-paviljoen gepresenteerd worden. In 2025 staat een vernieuwing en verhuizing op het programma. In het Ovaal West toont het museum recente aanwinsten in de context van de verzameling.

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Connected: Groninger Museum 150 jaar!

In 2024 bestaat het Groninger Museum 150 jaar. Het museum heeft mooie plannen om dit met iedereen te vieren. Het centrale thema gedurende dit jaar is verbinding.

Het Groninger Museum werd in 1874 opgericht en is in 150 jaar tijd uitgegroeid tot een van de toonaangevendste musea in Nederland. Kenmerkend door zijn opvallende postmoderne architectuur, eigenzinnige en veelkleurige programmering, kwalitatief hoogstaande collectie en vooruitstrevende projecten op het gebied van educatie en participatie. De collectie bestaat uit een grote diversiteit aan kunstvormen en –stromingen: van Groninger erfgoed, De Ploeg, hedendaagse kunst en design tot street art en fotografie. In 2024 viert het Groninger Museum feest op een manier die past bij het museum: veelkleurig, gedurfd en bovenal verbindend. Met een verscheidenheid aan samenhangende projecten vieren wij onze geschiedenis, het verzamelen, gaan we de discussie aan en verwonderen we het publiek en elkaar. Met een gedurfde en out-of-the box aanpak passend bij de identiteit van het Groninger Museum.

150 jaar Groninger Museum vieren we **connected**:

- met de digitale en fysieke wereld;
- met verschillende disciplines;
- met liefhebbers en professionals;
- met creëren en co-creëren;
- met debat en discussie;
- met participatie door jong en oud.

Zo bouwen wij aan de volgende 150 jaar met een groter publieksbereik en participatief karakter.

Het jubileumjaar start met de tentoonstelling *Behind the Scenes*. Op 5 mei 2025 sluit het jubileumjaar officieel met het einde van de tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*.

4) Thuis in Groningen

Het Groninger Museum is een museum in Groningen en van de Groningers. Stad en Ommeland hebben hun plek niet alleen binnen de muren, maar het museum treedt ook steeds meer buiten de muren. Het Groninger Museum is trots op zijn rol als hoeder van de belangrijkste collectie (Groninger) historisch erfgoed en zal een sleutelrol daarin blijven vervullen. De vernieuwing van het Noordelijk Scheepvaartmuseum tot Museum aan de A geeft aanleiding om nog intensiever samen te werken en de taken en verantwoordelijkheden goed te verdelen.

Museumnacht

Samen met de partners Museum aan de A, Storyworld, het Universiteitsmuseum en anderen wordt ook in 2024 (2de zaterdag van september) weer een *Groninger Museumnacht* met tal van activiteiten, lezingen en muzikale optredens georganiseerd.

Cultuurpijlerschap

Het Groninger Museum is één van de acht door gemeente en provincie Groningen aangewezen cultuurpijlers. Het aandachtsgebied is *musea en erfgoed*. Het cultuurpijlerschap is als volgt ingevuld:

In het spoor van de Ploeg

Het cultuurpijlerschap steunt het project *In het spoor van de Ploeg*. In samenwerking met Abel Leisure en tal van partners worden fiets-/e-bikeroutes gemarkeerd. Fysiek, met reproducties van schilderijen op de plek van hun ontstaan, en virtueel met apps en flyers. Twee van de vier beoogde routes zijn reeds gerealiseerd, maar de samenwerking wordt op het gebied van inhoudelijke begeleiding en marketing voortgezet en geïntensiveerd.

Kunstcentrum De Ploeg

Versie 20240130

GRONINGER MUSEUM

BEGROTING 2024

Het Groninger Museum staat aan de zijlijn van het Kunstcentrum De Ploeg (KCDP) in oprichting in Wehe den Hoorn. De realisatie van kunstcentrum De Ploeg geeft het Groninger Museum de kans om meer informatie over één van haar kerncollecties in de regio te presenteren.

Samenwerking met de musea in Groningen

Het Groninger Museum geeft advies, leent uit en heeft veelvuldig contact met de musea in Groningen. Tijdens de tentoonstelling *Behind the Scenes* zullen 2 x vier musea uit de Provincie zich in de stad kunnen presenteren (in eerste instantie het Visserijmuseum Zoutkamp, het Theemuseum Houwerzijl, het Museum Møhlmann in Appingedam en het Noordelijk Trein & Tram Museum in Zuidbroek).

Menkemaborg

Als eigenaar van het gebouw en het grootste deel van de daarin getoonde collectie helpt het Groninger Museum de – zelfstandig opererende stichting – Menkemaborg met raad en daad.

5) Ruim baan voor talent en vernieuwing

Bijzonder hoogleraarschap

De samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen, met name met de opleiding Kunstgeschiedenis, is in de laatste jaren geïntensiveerd. Binnen de master Curatorial studies van de RUG verzorgt de algemeen directeur van het Groninger Museum een centraal vak. Hij is tevens bijzonder hoogleraar bij de RUG.

Samenwerking met de Hanze Hogeschool

Na een aantal gastdocent-optredens van de zakelijk directeur is er in 2023 samen met de afdeling Bedrijfskunde een module ontwikkeld met de naam: Cultuur en Ondernemen. Hierbij gaat een groep studenten aan de slag met een probleemstelling die door het museum is opgesteld. Tweemaal zal er een bijeenkomst in het museum zijn.

Stage

In het Groninger Museum werken elk jaar acht tot twaalf studenten voor een stage van zes maanden. De meeste afdelingen van het Groninger Museum leiden stagiaires op.

Conservator in opleiding

Sinds 2015 bestaat de Beringer Hazewinkel conservator in opleiding, een traject dat twee jaar duurt. De komende jaren zullen nog vele junior conservatoren via dit traject door het Groninger Museum begeleid en opgeleid worden.

Onderzoek

Met de opleiding kunstgeschiedenis van de Rijksuniversiteit coördineert het Groninger Museum tal van onderzoeksprojecten, bachelor- en master-scripties die een direct verband met de collectie van het Groninger Museum hebben.

YGA

Young Grunn Artist (YGA) is het samenwerkingsverband met NP3. Hiermee worden jonge kunstenaars op weg geholpen naar een (wereld)carrière. Na de herinrichting van het De Lucchi-paviljoen in 2025 bestaat er dan ook een geschiktere en flexibelere ruimte voor de aanstormende talenten.